

предметная площадка для захвата человеческого «покоя» и сведения разных к одному. Или постановка, которая описывает мертвечину вызова впечатлений. Такие «вещи» «строятся» без переживаний, понимания и выяснения путей необходимости человека действовать во времени. Поэтому показывают мир представлением, а человека существом, ничего не производящим своим существованием.

Литература:

1. Мамардашвили М. Вильнюсские лекции по социальной философии: (Опыт физической метафизики) / М. Мамардашвили – СПб.: Азбука, Азбука-Аттикус, 2012, – 320 с.
2. Хайдеггер М. Положение об основании / М. Хайдеггер [электронный ресурс] // Режим доступа: <http://filosof.historic.ru/books/item/f00/s00/z0000998/st000.shtml>

УДК1(091) 167/168:17.02

Дорофеева Е.О.

Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова

**ТРАНСФОРМАЦІЯ НАУКОВОГО ЕТОСУ СУЧАСНОГО ВЧЕНОГО
ПІСЛЯ АВАРІЇ НА ЧОРНОБИЛЬСЬКІЙ АЕС**

У статті розглядається трансформація етики науковців у сфері ядерної безпеки після аварії на Чорнобильській АЕС. Розглянуто вітчизняний та міжнародний контекст ядерної етики. Досліджено міжнародні документи МАГАТЕ та вітчизняне законодавство з метою визначення основних етичних принципів та прав людини, що були сформульовані після Чорнобильської катастрофи задля гарантування суспільству ядерної та радіаційної безпеки. Проведено філософський аналіз таких явищ, як інформування суспільства, культура безпеки, управління знаннями та захист довкілля.

Ключові слова: Чорнобильська катастрофа, ядерна етика, ядерна безпека, культура безпеки, МАГАТЕ.

Дорофеева Е.О. Трансформация научного этоса современного учёного после аварии на Чернобыльской АЭС. В статье рассматривается трансформация этики ученых в сфере ядерной безопасности после аварии на Чернобыльской АЭС. Рассмотрены отечественный и международный контекст ядерной этики. Исследованы международные документы МАГАТЭ и отечественное законодательство с целью определения основных этических принципов и прав человека, которые были сформулированы после Чернобыльской катастрофы для обеспечения обществу ядерной и радиационной безопасности. Проведено философский анализ таких явлений, как информирование общества, культура безопасности, управления знаниями и защита окружающей среды.

Ключевые слова: Чернобыльская катастрофа, ядерная этика, ядерная безопасность, культура безопасности, МАГАТЭ.

Dorofeieva Y. Transformation of modern scientist's scientific ethic after Chornobyl disaster. The article is about the transformation of scientific ethic in the field of nuclear safety after Chornobyl disaster. National and international context of nuclear ethic were considered. IAEA international documents and national laws, which was defined after Chornobyl disaster for guaranteeing nuclear and radiation safety, were explored with the purpose of evaluation main ethical principles and human rights. Philosophical analysis of informing society, safety culture, knowledge management and protecting of environment were accomplished.

Keywords: *Chernobyl disaster, nuclear ethics, nuclear safety, safety culture, IAEA.*

Вступ.

В контексті філософії науки, перехід від некласичного типу наукової раціональності до постнекласичного характеризується, зокрема, усвідомленням впливу ціннісних та морально-етичних установок вчених на наукові дослідження. Картини світу, що формувалися у різних науках, зливаються в одну – загальнонаукову, куди вводиться також етична складова. Критика та відхід від некласичного типу раціональності починається ще у 50-х роках ХХ століття філософами та вченими-природознавцями, такими як Т. Кун, І. Лакатош, П. Фойєрабенд, Б. Рассел, К. Вайцеккер, Ф. Содді, А. Ейнштейн, В. Гейзенберг та ін. Остаточне становлення постнекласичного типу раціональності як такого, що визнає вплив ціннісних та етичних установок вченого на його науково-технічну діяльність, відбувається у 80-х роках ХХ століття.

Дана робота носить переважно філософсько-методологічний, інформаційний та аналітичний характер щодо питань ядерної безпеки, ядерної етики чи етики науковця. Однак підґрунтям до розмислів виступає ціла низка класичних філософських розвідок, які власне і сприяють логіці думки викладеної в даній статті. Згадати хоча б Ф. Ніцше, який свого часу звертав увагу на те, що західна культура ще з давніх давен рухається в напрямку катівної напруги, що зростає із сторіччя в сторіччя. Вочевидь, що це рух до катастрофи: неспокійно, насильно, рвучко; подібно до потоку, який прагне до свого результату, боячись зупинитися і замислитися. Чимало дослідників звертають увагу на той факт, що західна культура з-поміж пропонованих колись Е. Фромом «мати» чи «бути», обрала за орієнтир «мати», що власне в умовах сучасної глобальної кризовості призводить до «масової дезорієнтації» та втрати розуміння «за якими зірками» рухатися, якщо висловлюватися мовою Х. Ортеги-і-Гассета.

Отже, особливо цінним є філософський аналіз питань, що виносяться в роботі є саме тому, що перед людством та цивілізацією ХХІ-го ст., постає чимало викликів, насамперед пов'язаних зі стрімким розвитком наукових та технічних досягнень, але поряд з цим і зі стрімким розвитком неконтрольованих ситуацій, процесів тощо.

Виклад основного матеріалу.

Однією з ключових подій, що вплинула на трансформацію етосу не лише вчених-ядерників, а науковців в цілому, була аварія на Чорнобильській атомній електростанції у квітні 1986 року. Саме тоді процес, який відбувався стихійно, в кулуарах, був винесений на міжнародний рівень як дискусія щодо етичної сторони використання ядерної енергії. Радіаційні аварії траплялися більш чи менш регулярно починаючи з 50-х років ХХ ст.,

тож цілком закономірним було створення Міжнародним агентством з атомної енергії (МАГАТЕ) міжнародної шкали ядерних подій (International Nuclear Event Scale - INES). INES використовується для оцінки ядерних і радіологічних надзвичайних ситуацій та має сім рівнів. З них два останні кваліфікують надзвичайні ситуації як такі, що мають важкі наслідки для здоров'я населення та довкілля. Аварія на ЧАЕС визначається як ключова у трансформації наукового етосу, адже саме вона стала першою надзвичайною подією, класифікованою як найвищий – сьомий – рівень загрози за шкалою INES [1].

Наразі етична проблематика використання ядерної зброї та ядерної енергетики не є виокремленим напрямом досліджень в Україні, а відноситься до прикладної етики. В той же час в Європі та США ядерна етика (Nuclear ethics) є міждисциплінарною сферою дослідження, в якій розглядаються проблеми, що стосуються майбутніх поколінь, ризику радіаційного забруднення територій, як це трапилося після Чорнобильської катастрофи, загрози ядерного тероризму та ризиків, пов'язаних із ядерними відходами.

У 1995 році МАГАТЕ опублікувало основні етичні принципи поведіння з ядерними відходами. Серед них: захист людського здоров'я, захист довкілля, захист за межами національних кордонів, захист майбутніх поколінь. Та, окрім цього, передбачалося створення національних правових баз, контроль за утворенням радіоактивних відходів та поведінням з ними [2].

Інший аспект досліджень ядерної етики пов'язаний із ядерною зброєю та ядерною енергетикою. У сучасних філософських дослідженнях з питань безпеки проблеми ядерної війни, стримування, розповсюдження тощо часто розуміються суто політично, стратегічно чи військово. Проте при вивченні міжнародних організацій та законів ці проблеми також розуміються та розглядаються як юридичні. Ядерна етика передбачає, що реальні можливості вимирання людей, масового руйнування людей або масового ушкодження навколишнього середовища, які можуть призвести до ядерної війни, є глибокими етичними чи моральними проблемами. Зокрема, передбачається, що результати вимирання людей, масового знищення людей або шкода навколишньому середовищу вважаються моральним злом. Як зазначив М. аль-Барадаї, генеральний директор МАГАТЕ з 1997 по 2009 роки, Агенство прагне побудувати систему світу, в центрі якої знаходиться людина. «Я переконаний, що система для досягнення миру має базуватися на забезпеченні «безпеки людини». Міжнародне співтовариство має бути готове захистити життя, свободу і гідність кожної людини – завжди і скрізь – незалежно від того, чи агресор є окупаційними силами, чи безжальним диктатором. Це не просто моральний обов'язок, але передумова нашої власної безпеки. В умовах глобалізації абсолютно очевидно, що відсутність безпеки де-небудь означає відсутність безпеки всюди» [3, с. 8]. Особливого значення ці слова набувають в контексті інформування суспільства про надзвичайні події, пов'язані із радіаційними викидами. Чорнобильська катастрофа стала саме тим випадком «відсутності безпеки всюди» через критичну масу різних явищ: недоліків проектування, неправильних рішень, помилок у аварійному реагуванні, замовчування ситуації і навіть, банально, природнього руху повітряних мас.

Інформування міжнародної спільноти. Як відомо, аварія на 4 блоці ЧАЕС тривалий час замовчувалася, що стало порушенням прав на доступ до інформації та турботи про здоров'я не лише людей, що проживали на наближених територіях, але й

усього людства. Менше ніж за пів року після аварії держави-члени МАГАТЕ ухвалили два міжнародно-правових документи, що стосуються гарантування безпеки: конвенцію про оперативне сповіщення про ядерну аварію та конвенцію про допомогу й реагування в аварійних ситуаціях, схвалили розширену програму з ядерної безпеки, а також створили систему аварійного реагування.

Таким чином, на заміну суто технічній проблематиці щодо використання АЕС та вироблення електроенергії в контексті національних інтересів прийшла етична проблематика у контексті міжнародної співпраці.

Навчені Чорнобилем, країни-учасники МАГАТЕ ратифікували Конвенцію про оперативне оповіщення про ядерну аварію, будучи переконаними, що багатосторонні договори та оперативне інформування здатні запобігти ядерній аварії або звести до мінімуму трансграничні радіаційні наслідки, якщо аварія відбудеться. Згідно з документом країни зобов'язані невідкладно інформувати безпосередньо або через МАГАТЕ держави, які знаходяться або можуть знаходитися під загрозою радіаційного впливу та надавати повну інформацію про ядерні аварії [4].

Інформування суспільства. Окрім інформування міжнародної спільноти для боротьби з наслідками аварій та мінімізації їх впливу на здоров'я людей та довкілля, чітко регламентується й інформування суспільства.

Відповідно до Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку» визначаються права громадян та їх об'єднань на одержання інформації у сфері використання ядерної енергії та радіаційної безпеки. Зокрема, передбачається, що громадяни мають право «отримувати інформацію від установ державної системи контролю за радіаційною обстановкою на території України про рівні радіаційного випромінювання на території України, в місцях їх проживання чи роботи» [5]. Вказані ж установи зобов'язані надавати інформацію та поширювати її через засоби масової інформації. У іншому випадку, вказані установи, як і ЗМІ, несуть відповідальність відповідно до законодавства.

В Україні компетентним органом, відповідальним за інформування громадськості є Державна інспекція ядерного регулювання України (Держатомрегулювання). Вона, відповідно до Положення про Державну інспекцію ядерного регулювання здійснює повноваження компетентного органу з питань аварійного оповіщення та інформування згідно з Конвенцією про оперативне оповіщення про ядерні аварії, оперативно сповіщає через засоби масової інформації про радіаційні аварії на території України, а також за її межами в разі можливості транскордонного перенесення радіоактивних речовин, інформує громадськість з питань розроблення та впровадження державної політики з безпеки використання ядерної енергії [6].

Окрім того, підрозділи Національної поліції України, відповідно до Інструкції про порядок дій органів (підрозділів) поліції в разі виявлення радіоактивних, хімічних та ядерних матеріалів або отримання інформації про порушення правил чи незаконне поводження з ними, у разі отримання повідомлення про порушення правил або незаконного поводження з радіоактивними, хімічними чи ядерними матеріалом чи безпосередньому виявленні підозрюваного об'єкта, негайно інформує про отримане повідомлення територіальні органи ДСНС або підпорядковані їм підрозділи, а також

територіальні органи (підрозділи) СБУ, Держекоінспекції, Держпродспоживслужби, Держатомрегулювання, місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування [7].

Попри те, що інформування про надзвичайні ситуації, пов'язані із використанням ядерної енергії, вже є затвердженою етичною нормою в міжнародних документах та національних законодавствах, дискусія з цієї теми не є завершеною. Як показала практика, лише за останні кілька років деякі країни, зокрема й ті, що ратифікували Конвенцію про оперативне оповіщення про ядерну аварію, замовчували радіаційні інциденти. Так, у 2017 році системи радіаційного моніторингу України та Європи зафіксували в повітрі підвищення рівня ізотопу Рутенію-106. Цей ізотоп використовується в медичній галузі при лікуванні онкозахворювань очей, а також застосовується в якості еталонного джерела при повірці приладів радіаційного контролю та у паливних елементах супутників [8]. У 2018 році в повітрі зафіксовано ізотоп йоду-131, джерелом якого можуть бути «ядерний реактор, підприємства, що спеціалізуються на виробництві ізотопів для медичних цілей, заводи з переробки ядерного палива, або ж випробування, пов'язані з ядерною зброєю» [9]. Хоча спеціалізована європейська система підтримки прийняття рішень з реагування на радіаційні аварії RODOS дозволяє здійснювати прогностичні розрахунки на основі моделювання руху повітряних мас, країни, що стали джерелом викидів офіційно не названі. Щодо події, яка сталася на військовому полігоні біля села Ненокса, Архангельської області Російської Федерації 8 серпня 2019 року, інформація про неї не була оперативно надана МАГАТЕ, як це передбачає Конвенція. Як зазначено в інформаційному повідомленні Держатомрегулювання, «шляхом міжнародного інформаційного обміну у зв'язку із подією на військовому полігоні Ненокса, стало відомо про те, що дані з постів мережі радіонуклідного моніторингу, що розташовані на території Російської Федерації (Дубна, Кіров та інші) в межах Міжнародної системи моніторингу (МСМ) Організації Договору про всеосяжну заборону ядерних випробувань, за невідомих обставин до центру обробки даних у місті Відні не надходять з 8 серпня 2019 року» [10].

Культура безпеки. В процесі аналізу причин і наслідків Чорнобильської аварії Міжнародне агентство з атомної енергії (МАГАТЕ) ввело поняття «культура безпеки». Світова наукова спільнота визнала, що саме її відсутність стала однією з причин аварії.

У нормативному документі «Загальні положення безпеки атомних станцій» Культура безпеки визначається як набір правил і особливостей діяльності організацій та окремих осіб, який встановлює, що проблемам безпеки АС як таким, що мають вищий пріоритет, приділяється увага, визначена їх значущістю [11]. Таким чином, культура безпеки визначає безпеку пріоритетною та першочерговою цінністю провадження наукової чи технічної діяльності. І, в той же час, безпекові питання у сфері ядерної енергії регламентуються чи не найбільше.

Очевидно, що після кожної аварії дії фахівців були спрямовані не лише на усунення наслідків подій, але й на аналіз та, в результаті, заходи, що сприяють підвищенню безпеки та ядерних установок. Як зазначають М. Штейнберг та В. Шендерович, хоча такі заходи й дозволили значно скоротити ризики надзвичайних ситуацій, кожна нова аварія завжди відбувалася по сценарію, відмінному від попередніх

[12]. Таким чином, логіка дій фахівців ядерної сфери та профільних організацій полягає у постійному пошуку та виявленні ризиків та небезпек – «дефіцитів безпеки» [12], а також постійної розробки та реалізації заходів з забезпечення ядерних установок.

Серед цих заходів, зокрема, вдосконалення міжнародного режиму ядерної безпеки та зміна національних регулюючих вимог: договір про нерозповсюдження ядерної зброї, договір про ядерне роззброєння, конвенція з ядерної безпеки тощо.

Досвід експлуатації атомних електростанцій показав, що причини виникнення аварій чи інцидентів так чи інакше пов'язані з людським фактором, в тому числі з їх ставленням до проблем безпеки. Тому нині адміністрації підприємств, діяльність яких пов'язана з високими ризиками безпеки приділяють увагу не лише матеріальним ресурсам (виробниче оснащення, фізичний захист, ядерне паливо, реактиви, джерела іонізуючого випромінювання тощо), а й людським. На атомних електростанціях працюють постійно діючі комітети з культури безпеки. Це колегіальні органи, що координують діяльність підрозділів атомної станції у частині підтримки та підвищення культури безпеки персоналу. Та перш за все, культура безпеки – це про безпосередню відповідальність кожного працівника. Культура безпеки на індивідуальному рівні має три складові: критична позиція, строго регламентований та зважений підхід, а також комунікативність. Остання має істотне значення в контексті цієї статті, адже саме персонал першим дізнається про надзвичайні події (локально) і відповідно до принципів культури безпеки зобов'язаний своєчасно та повністю інформувати керівництво.

Управління знаннями. Уся інформація, що потрапляє чи то від персоналу до керівництва, чи то від компетентних установ до МАГАТЕ, є безцінним матеріалом для аналізу та вдосконалення ядерної та радіаційної безпеки. Уся ядерна енергетика заснована на знаннях. Адже проходить близько 100 років від моменту проектування АЕС, її будівництва до зняття її з експлуатації. Ризик Втрата накопичених знань, інформації та досвіду є значним ризиком, суттєвим для ядерної та радіаційної безпеки, тому на міжнародному та вітчизняному рівнях реалізується програма з управління знаннями, що включає отримання, збір, обмін інформацією, знаннями та досвідом. У контексті МАГАТЕ управління знаннями визначається як «комплексний, систематичний підхід до виявлення, управління та обміну знаннями організації та надання можливості людям спільно створювати нові знання та тим самим допомагати досягти цілей цієї організації» [13].

Захист довкілля. Очевидно, що питання ядерної та радіаційної безпеки загалом та безпечної експлуатації АЕС зокрема, є питанням не лише технічним, політичним чи юридичним, але й філософським. Оскільки, на сьогоднішній день, філософія екології намагається вивести екологічні проблеми з тіні політичного чи соціального, і саме завдяки цьому привернути увагу до їх розв'язання (наприклад, робота Н. Кляйн «Капіталізм проти клімату»). Як зазначає німецький католицький богослов і професор соціальної-суспільної етики в Університеті Людвіга-Максиміліана у Мюнхені М. Фогт, після Чорнобиля та Фукусіми існує нагальна потреба у переоцінці потенціалів та ризиків ядерної енергії, а також воно вимагає етичної рефлексії та публічного діалогу [14, с. 33]. Хоча Німеччина й взяла курс на повну відмову від виробництва ядерної енергії до 2029 року, М. Фогт визнає, що важливим етичним аргументом на захист АЕС є внесок атомної

енергетики у захист клімату [14, с. 39]. Атомні електростанції дійсно є одним з найбільш екологічно чистих джерел електроенергії, проте, саме із нею пов'язані чи не найбільші екологічні ризики.

Висновки. Чорнобильська катастрофа стала суттєвим поштовхом до трансформації наукового етосу, проте, навіть через 33 роки після аварії ця трансформація не завершена. Наразі дискусія щодо ядерної етики лише набирає обертів – у контексті ядерних випробувань у КНДР, викидів рутенію-106 у 2017 році та йоду-131 у 2018 році та замовчування радіаційних інцидентів у Росії (радіаційний інцидент у Ньюоксі в 2019 році). В той же час міжнародна співпраця посилюється, а міжнародна спільнота об'єднується, адже «відсутність безпеки де-небудь означає відсутність безпеки всюди». Отже, питання ядерної та радіаційної безпеки, окрім усього іншого, потребує, як теоретичного філософського осмислення, так і практичного її втілення на рівні впровадження відповідних етичних норм та провадження публічного діалогу.

Література:

1. ИИЕС. Руководство для пользователей международной шкалы ядерных и радиологических событий. –Відень : МАГАТЕ, 2010. – 250 с.
2. Principles of Radioactive Waste Management: A Safety Fundamental. – Vienna: IAEA, 1996. – 28 p.
3. *ElBaradei M.*, Security Today and Tomorrow / Mohamed ElBaradei // IAEA BULLETIN. – 2007. – Vol. 48-2. – P. 4-8
4. Конвенція про оперативне оповіщення про ядерну аварію // Електронний ресурс. – [Режим доступу до тексту]: https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/995_026
5. Закон України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку»// Електронний ресурс. – [Режим доступу до тексту]: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/39/95-вр>
6. Положення про Державну інспекцію ядерного регулювання України // Електронний ресурс. – [Режим доступу до тексту]: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/363-2014-п#n15>
7. Інструкція про порядок дій органів (підрозділів) поліції в разі виявлення радіоактивних, хімічних та ядерних матеріалів або отримання інформації про порушення правил чи незаконне поводження з ними // Електронний ресурс. – [Режим доступу до тексту]: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1240-17>
8. Вимірювальні комплекси України та країн ЄС зафіксували в повітрі підвищення радіоізотопу Рутенію-106 – Державний науково-технічний центр з ядерної та радіаційної безпеки // Електронний ресурс. – [Режим доступу до тексту]: <https://www.sstc.com.ua/enterprise-news-ua/4015-вимірювальні-комплекси-україни-та-країн-єс-зафіксували-в-повітрі-підвищення-радіоізотопу-рутенію-106.html>
9. Системи радіаційного контролю зафіксували у повітрі ізоотп йоду-131 – Державний науково-технічний центр з ядерної та радіаційної безпеки // Електронний ресурс. – [Режим доступу до тексту]: <https://www.sstc.com.ua/enterprise-news-ua/4092-системи-радіаційного-контролю-зафіксували-у-повітрі-ізоотп-йоду-131.html>
10. Про результати оцінки транскордонного радіаційного впливу події, що сталася на військовому полігоні у Росії - Державна інспекція ядерного регулювання України // Електронний ресурс. – [Режим доступу до тексту]: <http://www.snrc.gov.ua/nuclear/uk/publish/article/432174>
11. Загальні положення безпеки атомних станцій // Електронний ресурс. – [Режим доступу до тексту]: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/z0056-08>

12. Штейнберг Н., Шендерович В., Ещё раз о тяжелых авариях / Николай Штейнберг, Виктор Шендерович // Ядерная та радиационная безопасность. – 2017. – 3 (75). – С. 67-69
13. Planning and Execution of Knowledge Management Assist Visits for Nuclear Organizations. IAEA-TECDOC-1880. – Vienna: IAEA, 2019. – 55 p.
14. Vogt, M., The Lessons of Chernobyl and Fukushima: An Ethical Evaluation / Markus Vogt // Europe after Fukushima: German Perspectives on the Future of Nuclear Power. – 2012. – no. 1. – P. 33–49.

УДК 373.3.016:1(073)

Безуглий А.А.

Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова

**ГИПЕРРЕАЛЬНАЯ МОДЕЛЬ КИНЕМАТОГРАФА.
ГРЁЗЫ КИНЕМАТОГРАФА «МИМЕЗИЧЕСКОГО ТРАНСА»
ПРО ВИРТУАЛЬНУЮ РЕАЛЬНОСТЬ**

В статье предпринята попытка углубиться в проблематику массового кинематографа и понять, каким образом к нему относится виртуальная реальность. Также в ней были рассмотрены корреляция между гиперреальностью и виртуальной реальностью на философско-историческом примере развития концепций в американском кинематографе.

Ключевые слова: кинематограф, мимезичний транс, виртуальність, гиперреальність, мизанабим, аффірмація, симулярк, фільмическое

Безуглий А.А. Гіперреальна модель кінематографа. Мрії кінематографа «мімезичного трансу» про віртуальну реальність. У статті зроблена спроба заглибитися у проблематику масового кінематографу та зрозуміти, яким чином до нього відноситься віртуальна реальність. Також в ній було висвітлено кореляцію між гіперреальністю та віртуальною реальністю на філософсько-історичному прикладі розвитку концепцій у американському кінематографі.

Ключові слова: кінематограф, мімезичний транс, віртуальність, гіперреальність, мизанабим, аффірмація, симулярк, фільмічне

Bezuhlyi A. Hyperreal model of cinema. Dreams of cinema «mimetic trance» about virtual reality. The article attempts to delve into the issues of mass cinema and understand how virtual reality relates to it. It also examined the correlation between hyperreality and virtual reality on a philosophical and historical example of the development of concepts in American cinema.

Keywords: cinema, mimetic trance, virtuality, hyperreality, misanabim, affirmation, simular, filmique.

Американский кинематограф в конце 70-х годов столкнулся с огромным кризисом. Практически все большие экранизации проваливались в прокате и не отбивали даже